7.2.2022

Virta Jari

Eduskunnan talousvaliokunta

U 81/2021 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista yhtenäiseksi eurooppalaiseksi yhteyspisteeksi (ESAP)

Finanssiala ry kannattaa ESAP-ehdotusta, mutta soveltamisala on rajattava tarkemmin

- Kestävän rahoituksen tietojen tarve on akuutti – ESAP nopeasti käyttöön
- Kaikille muille tiedoille ei ole selvää tarvetta, ne on tässä vaiheessa jätettävä pois
- Järjestelmän kulut ja rakentamisen riskit hallittava
- Voimaantulon on tapahduttava joustavasti

Komission ESAP-ehdotus on osa EU:n rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyvää säädöspakettia. Finanssiala ry kannattaa EU:n pääomamarkkinoiden kehittämistä. Tavoitteen toteuttamisessa on tarkkaan harkittava, mitkä toimet ovat tarpeellisia EU-tasolla ja mitkä hoituvat paremmin kansallisesti tai alueellisesti. Harmonisointi ja EU-tason rakenteiden luonti ei saa olla itsetarkoitus, vaan sen on hyödytettävä markkinoiden toimintaa.

ESAP:n osalta se tarkoittaa, että jos tietoja kootaan Euroopan laajuiseen varastoon, niin sekä tietojen käytön että niiden toimittamisen on tehostuttava. Kaikkien tiedontarvitsijoiden – mukaan lukien viranomaiset – on hyödynnettävä keskitettyä tietoa ja päällekkäiset kansalliset raportoinnit on poistettavaa.

Kestävän rahoituksen tiedot käyttöön nopeasti

Pidämme tärkeänä komission esitystä keskitetystä yritystietokannasta. Kestävän rahoituksen osalta tiedontarve on ilmeinen ja kaikista välittömin, erityisesti taksonomian ja valmisteilla olevan kestävyystietoraportointidirektiivin osalta. Vertailtavan ja mitattavan kestävyystiedon puute on merkittävä pullonkaula kestävän rahoituksen kasvulle. Samaan pakettiin sopii luontevasti myös listayhtiöiden tiedottaminen, sillä ne liittyvät osin toisiinsa.

Finanssiala ry kannattaa komission ehdotusta ja toivoo sen nopeaa hyväksymistä.

Muut tiedot – erityisesti asiakasinformaatio jätettävä tässä vaiheessa pois

Ehdotuksen soveltamisala on varsin laaja. Emme näe tarvetta ottaa mukaan erilaista asiakkaille suunnattua materiaalia, kuten PRIIPS, UCITS, PEPP -avaintietoasiakirjoja. Ne on tarkoitettu annettavaksi asiakkaille yksittäisessä tilanteessa, eikä samalla tavalla yleisölle tai markkinoille, kuin kohdassa 1 mainitut tiedot. Iso osa tiedoista on annettava kirjallisesti(tai PDF-muodossa), jolloin tiedon

kerääminen kootusti sähköiseen muotoon tuntuu ristiriitaiselta. Lisäksi monet näistä säännöksistä ovat parhaillaan erilaisten review-prosessien kohteena. Olisi syytä odottaa näiden tulosta ja – jos tarpeen – edetä vasta sitten. Monissa maissa näitä dokumentteja ei tällä hetkellä toimiteta viranomaisille, joten kyseessä olisi kokonaan uusi velvoite. On myös vaikea hahmottaa niiden määrää. Suomessa ne toimitetaan Finanssivalvonnalle ja tietojemme mukaan PRIIPS-KID:ejä on toimitettu yli miljoona kappaletta. Siinä on mukana päivityksiä ja muutoksia, mutta silti kyseessä olisi Euroopan tasolla olla huikea määrä.

Asiakasinformaatioon liittyy vielä kysymys palveluntarjonnasta rajan yli. Nyt eri tuotteiden ja palvelujen rajanylitarjonta on sektorikohtaisissa säännöksissä tarkkaan säännelty. Lienee selvää, että näitä ei ole tarkoitus muuttaa, joten pelkästään tietojen kerääminen yhteen varastoon ei paranna palvelujen saatavuutta tai tarjontaa.

Finanssiala ry ehdottaa, että neuvotteluissa ESAP:n soveltamisala on pyrittävä rajoittamaan kestävään rahoitukseen ja listayhtiöiden tiedonantovelvollisuuteen liittyviin tietoihin. Muiden tietojen osalta laajentamista tulee myöhemmin erikseen harkita, kunhan ensimmäisestä vaiheesta on saatu käytännön kokemuksia

Iso tietojärjestelmähanke – kustannukset ja monimutkaisuus riskinä

Laajojen lainsäädäntömuutosten lisäksi ESAP:n toiminta tulee edellyttämään merkittäviä tietojärjestelmähankkeita sekä ESMAlta että kansallisilta toimijoilta. Epäilemme tältä osin komission arvioimien kustannusarvioiden realistisuutta. Erityisen aliarvioiduilta vaikuttavat eri finanssialan toimijoilla tulevat kustannukset. Arviointi on tältä osin keskittynyt erilaisiin liittymis- ja vuosimaksuihin. Huomattavasti isompi kustannus aiheutuu omien järjestelmien muutoksista siten, että tarvittavat tiedot voidaan toimittaa teknisesti toimivalla ja kustannustehokkaalla tavalla. Kiinnitämme huomiota siihen, että vaikka osa tiedoista olisikin jo valmiiksi konekielisessä muodossa, tämä ei pidä paikkaansa kaikkien (varsinkin edellä 2-kohdassa esitettyjen tietojen) osalta.

Kustannusten lisäksi järjestelmän eri osien yhteentoimivuus on riski, mikä kasvaa järjestelmän ehdotetun laajuuden takia. Kun toisaalta osalle tiedoista on huutava tarve, näemme, että soveltamisalan supistaminen helpottaisi myös järjestelmän rakentamistyötä.

Ehdotusten voimaantuloon tarvitaan joustoa

Voimaantulon osalta näemme ison riskin siinä, että joko järjestelmän rakennus tai 2-tason säännösten valmistuminen (tai molemmat) viivästyy. Tämä on viime aikoina ollut enemmän sääntö kuin poikkeus finanssialan EU-sääntelyssä. Kunnolla aikataulutettu voimaantulo on erityisen tärkeää, koska ESAP:n toiminta edellyttää merkittäviä tietojärjestelmähankkeita.

Finanssiala ry ehdottaa, että voimaantulopäivää ei määriteltäisi kiinteäksi, vaan muutokset tulisivat voimaan tietyn ajan (vähintään 1 vuosi) kuluttua 2-tason säännösten julkaisemisesta.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs